

18 Maoiniú agus tuairisciú airgeadais Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

- 18.1** Seoltar maoiniú deontais an Státhchiste le haghaidh Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) trí Vóta 38 Sláinte gach bliain. B'ionann suim iomlán na n-íocaíochtaí ón Vóta Sláinte le FSS in 2022 agus €23.3 billiún, lena gcuimsítear gnéithe maoinithe caipitil agus neamhchaipitil araon. Is ionann maoiniú deontais vótáilte agus formhór fháltais FSS gach bliain. Ní thagann ach thart ar 4% de mhaoiniú bliantúil iomlán FSS ó ioncam 'dílís' eile, e.g., fáltais a eascraíonn as táillí ar othair le haghaidh seirbhísí.

Maoiniú: acmhainní FSS a chinneadh

- 18.2** Ceanglaítear ar an Aire Sláinte (an tAire) leis an dlí 'fógra cinnidh' foirmiúil a chur faoi bhráid FSS i leith gach bliana cuntais. Tá suimeanna cinnidh maoinithe caipitil agus neamhchaipitil faoi réir próisis éagsúla chun iad a fhaomhadh.
- **Cinneadh maoinithe caipitil:** Ní mór don Aire faomhadh an Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe (an tAire Caiteachais Phoiblí) a lorg agus a fháil sula ndéanann sé cinneadh faoin maoiniú caipitil atá ar fáil do FSS don bhliain.
 - **Cinneadh maoinithe athfhilltigh:** Luaitear in alt 30A(1) den Acht Sláinte 2004 (an tAcht Sláinte) go gcinntí an tAire *“an t-uasmhéid glanchaiteachais neamhchaipitil a fhéadfaidh an Fheidhmeannacht a thabhtú do bhliain airgeadais.”*¹ Luaitear san Acht freisin go bhféadfaidh an tAire *“cinneadh alt 30A(1) a leasú trí uasmhéid an glanchaiteachais neamhchaipitil a d'fhéadfaidh an Fheidhmeannacht a thabhtú don bhliain airgeadais nó do chuid den bhliain airgeadais lena mbaineann an cinneadh a athrú.”*² Nuair a bheidh sé leasaithe, *“beidh feidhm [ag an méid sin] agus beidh éifeacht aige arna leasú amhlaidh.”*

- 18.3** In 2022, b'ionann luach an chinnidh maoinithe athfhilltigh agus €22.5 billiún.

Cistí a thabhairt do FSS

- 18.4** Tá an maoiniú a aistrítear ón Vóta Sláinte chuig FSS, trí dheontas ón Roinn Sláinte (an Roinn), faoi réir an phróisis leithreasáil agus vótálann an tOireachtas air.
- 18.5** Mar sin féin, i gcás FSS, is é an méid sa litir cinnidh an méid ábhartha i.e., an t-ioncam don bhliain a bhfuil FSS ag súil go bailí go gcuirfidh an Roinn ar fáil dó.

Athbhreithnithe ar chinntí

- 18.6** Foráiltear leis an Acht Sláinte go bhféadfaidh an tAire na méideanna cinnidh a choigeartú má mheastar gur gá é sin. Féadfar roinnt fógraí cinnidh a eisiúint, de réir mar a cheadófar athruithe maoinithe leantacha. Go ginearálta, cheadaigh an próiseas athbhreithnithe seo don Roinn na méideanna cinnidh agus na méideanna maoinithe a eisítear chuig FSS ón Vóta gach bliain a ailíniú go hiomlán.
- 18.7** Eisíodh an fógra cinnidh tosaigh do 2022 chuig FSS i mí na Samhna 2021, agus eisíodh roinnt cinntí athbhreithnithe suas go dtí Bealtaine 2023. Chuir an cinneadh athfhillteach athbhreithnithe i mí na Nollag 2022 méadú €1.78 billiún leis an maoiniú athfhillteach do 2022.

¹ Ciallaíonn 'Feidhmeannacht' Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte arna bunú faoi alt 6 den Acht Sláinte 2004.

² Alt 30A(1) den Acht Sláinte 2004, arna chur isteach ag alt 7 den Acht um Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (Cúrsaí Airgeadais), 2014. Alt 30A(1) arna leasú ina dhiaidh ag alt 23 den Acht Sláinte (Forálacha Ilghnéitheacha), 2022. Tháinig an t-acht sin i bhfeidhm an 1 Márta 2023.

Fíor 18.1 Fógraí cinnidh maoinithe ón Aire Sláinte do FSS, bliain airgeadais 2022

Dáta na litreach	Athfhillteach (lena n-áirítear luach coinnithe siar) ^a	Athfhillteach (seachas luach coinnithe siar)	Leithdháileadh caipitil
	€000	€000	€000
2 Samhain 2021	20,683	20,519	1,045
15 Meitheamh 2022	20,682	20,522	1,045
23 Nollaig 2022	22,458	22,362	1,160
22 Feabhra 2023	22,458	22,362	1,145
17 Bealtaine 2023 ^{b,c}	N/B ^d	N/B	1,249

Foinse: An Roinn Sláinte

- Nótaí:
- a Choinnigh an Roinn €164 mhilliún siar chun tionscnaimh shonracha a leagadh amach i litreacha mhí na Samhna 2021 agus mhí an Mheithimh 2022 a mhaoiniú. Áiríodh leis an leithdháileadh athbhreithnithe i litreacha mhí na Nollag 2022 agus mhí Feabhra 2023 €96 mhilliún den mhaoiniú a choinnigh an Roinn roimhe seo.
 - b Eisíodh litir leasaithe chun maoiniú caipitil tugtha anonn de €104 mhilliún ó 2021 a sainaithníodh le linn an iniúchta ar ráitis airgeadais 2022 FSS a áireamh.
 - c Bhí toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí ag teastáil don athrú i leithdháileadh caipitil.
 - d Tugadh faoi deara i litir mhí na Bealtaine 2023 nach raibh aon athrú ar an leithdháileadh athfhillteach glan de €22,458 mhilliún don bhliain.

18.8 I ndiaidh mhí na Nollag 2022, rinne dhá litir chinnidh eile leasuithe ar na cinntí maoinithe caipitil agus níor athraigh siad an cinneadh athfhillteach. Eisíodh an fógra cinnidh deiridh ar mhaoiniú caipitil an 17 Bealtaine 2023 chun €104 mhilliún de thabhairt ar aghaidh ó 2021 nach n-áirítear i litreacha roimhe sin, a sainaithníodh le linn an iniúchta ar ráitis airgeadais FSS 2022, a áireamh (féach Fíor 18.1).¹ Bhí faomhadh an Aire Caiteachais Phoiblí ag teastáil don athrú sin toisc gur athrú ar an gcinneadh caipitil a bhí ann.

Tuairisciú airgeadais: maoiniú FSS a thabhairt i gcuntas**Ráitis airgeadais FSS**

18.9 Aithníonn FSS na méideanna cinnte (idir mhéideanna caipitil agus mhéideanna athfhillteacha) ina ráitis airgeadais bhliantúla atá bunaithe ar fhabhrúithe mar ioncam deontais Stáitchiste. Faoin gcóras fabhrúithe, aithníonn FSS a ioncam deontais sa bhliain a thuilltear é, is cuma cén uair a íocann an Roinn na cistí.

18.10 Aithníonn bonn fabhrúithe na cuntasáíochta caiteachas FSS nuair a tabhaíodh é, i.e., nuair a tharla an t-idirbheart bunúsach agus tá oibleagáid ann an dliteanas a urscaoileadh. Is féidir le huainiú na n-eis-sreafaí airgid i leith na n-oibleagáidí a bheith thar thréimhse níos leithne ná an bhliain chuntais, a fhágann go gceanglaítear ar FSS oibleagáidí a tabhaíodh ach atá le híoc fós ag deireadh na bliana a aithint.

18.11 B'ionann an caiteachas a tabhaíodh agus a cuireadh de mhuirear ar ráiteas ioncain agus caiteachais FSS do 2022 agus €23.4 billiún. Tar éis ioncam acmhainne dílse agus easnamh na bliana roimhe sin a chur san áireamh, ba é an t-easnamh oibriúcháin a tuairiscíodh don bhliain ná €185 mhilliún.

¹ Is féidir teacht ar ráitis airgeadais FSS do 2022 [anseo](#).

Féichiúnaí maoinithe deontais á aithint ag FSS

- 18.12** In 2021, bhí glandifríocht de €25 mhilliún ann idir méideanna na litreach cinnidh a d'aithin FSS mar ioncam agus an méid maoinithe a eisíodh ón Vóta. I gcomhréir le prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta fabhráithe, d'aithin FSS féichiúnaí don mhéid sin.
- 18.13** Bhí an ghlandifríocht idir na méideanna cinnidh do 2022 agus an maoiniú a tarraingíodh níos suntasaí fós, agus í cothrom le €438 milliún. Mar thoradh air sin, aithníodh féichiúnaí maoinithe deontais de €464 mhilliún i ráiteas an FSS faoin staid airgeadais amhail an 31 Nollaig 2022.

Cuntas leithreasa an vóta Sláinte

- 18.14** Tuairiscíonn an Roinn de réir an phróisis meastachán i gcuntas leithreasa bliantúil san fhormáid agus de réir na gcaighdeán cuntasaíochta a ordaíonn an tAire Caiteachais Phoiblí. Toisc go bhfuil córas bunaithe ar airgead tirim i bhfeidhm ag na ranna rialtais, íoctar maoiniú deontais agus tugtar cuntas air de réir mar a bhíonn sé dlite. Níl na méideanna nach bhfuil dlite go fóill san áireamh.¹
- 18.15** I gcomhréir le caighdeán chuntasaíochta atá bunaithe ar airgead tirim le haghaidh cuntas leithreasa, ní aithnítear sa ráiteas faoi staid airgeadais an Vóta go bhfuil aon dliteanas ann do FSS maidir le maoiniú deontais ag deireadh 2022. Mar sin féin, nochtar i nóta leis an gcuntas leithreasa aitheantas FSS d'fhéichiúnaí de €464 mhilliún.

Easnamh carntha FSS

- 18.16** Tá easnamh carntha ag an FSS ó bunaíodh í in 2005. Tháinig an t-easnamh tosaigh de €838 milliún chun cinn mar gheall ar chaiteachas údaraithe a thabhaigh na boird sláinte a bhí ann roimhe nár soláthraíodh na deontais airgid dó ó Vóta 38 Sláinte nuair a bunaíodh FSS. Mar sin, cé gur chaith na boird sláinte an t-airgead roimh 2005, tá sé mar chuid den easnamh a thugann FSS anonn gach bliain.
- 18.17** Ó 2005 ar aghaidh, tá nithe áirithe tar éis difear a dhéanamh don easnamh sin, lean n-áirítear:
- Gníomhaireachtaí comhchuimsithe FSS a bhí ag iompar easnaimh charntha freisin
 - coigeartuithe cuntasaíochta teicniúla, lena n-áirítear fabhrú íocaíochta saoire, agus
 - easnaimh a tabhaíodh thar thréimhse roinnt blianta.

Thaifead FSS barrachas suntasach de €200 milliún in 2020, rud a laghdódh an t-easnamh carntha dá gcoimeádfaí é. Mar sin féin, d'ordaigh an tAire do FSS na cistí sin a ghéilleadh.

- 18.18** Ag deireadh 2022, bhí easnamh carntha de €1.24 billiún ag FSS le haghaidh caiteachais a tabhaíodh cheana féin, a mbeidh maoiniú ag teastáil uaidh ar deireadh chun freastal ar an dliteanas.

¹ Éilítear le *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* go gcaithfidh maoiniú deontais do chomhlacht Stáit i mbliain airgeadais a bheith ceadaithe ag an Oireachtas ar an gcéad dul síos. Léirítear é sin sa bheartas cuntasaíochta, nach gceadaíonn fabhrú maoinithe deontais sa ráiteas faoi staid airgeadais an vóta.

Grúpa Formhaoirseachta an Bhuiséid Sláinte

- 18.19** Bunaíodh Grúpa Formhaoirseachta an Bhuiséid Sláinte (HBOG) in 2019 mar chuid de phlean chun socruithe le haghaidh formhaoirseachta a fheabhsú i gcás caiteachas sláinte. Tá an grúpa faoi chathaoirleacht na Roinne Caiteachais Phoiblí, Seachadta an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe (RCPSPFNA) agus tá sé comhdhéanta d'oifigigh shinsearach ó RCPSPFNA, ón Roinn Sláinte agus ó FSS. Is é a phríomhchuspóir ná monatóireacht agus rialú a dhéanamh ar chaiteachas sláinte agus ar sholáthar foirne; agus gníomhú mar mheicníocht luathrabhaidh d'aon diallais. Bíonn cruinniú ag an ngrúpa gach mí.
- 18.20** I measc na socruithe formhaoirseachta eile tá tuarascálacha míosúla feidhmíochta airgeadais a chuireann an Roinn isteach chun formhaoirseacht níos fearr a dhéanamh ar threochtaí caiteachais agus foirne; agus tuarascálacha ráithiúla caiteachais chun an Rialtas a choinneáil ar an eolas faoi staid iomlán an chaiteachais sláinte. Toisc go ndéanann an Roinn cuntas ar bhonn airgid thirim agus go ndéanann FSS cuntas ar bhonn fabhrúithe, tá próifílí airgid ag gabháil leis na tuarascálacha caiteachais atá bunaithe ar fhabhrúithe.
- 18.21** Sainithníodh in athbhreithniú RCPSPFNA ar HBOG i mí Eanáir 2023 go leor gnéithe dearfacha maidir le rannpháirtíocht HBOG in 2022.¹ Mar sin féin, fuarthas amach leis freisin go raibh soláthar réamhaisnéisí cuimsitheacha caiteachais don bhliain iomlán an-teoranta agus nár moladh aon bhearta bainistíochta caiteachais don ghrúpa mar fhreagairt do theacht chun cinn brúnna lárnacha lár na bliana. Leis an athbhreithniú, sainithníodh roinnt gníomhaíochtaí, lena n-áirítear clár oibre don bhliain 2023 agus sainithint bealaí feabhsaithe chun formhaoirseacht níos éifeachtaí a dhéanamh.
- 18.22** Chinn an fhoireann scrúdaithe nach dtaifeadtar i miontuairiscí HBOG aon phlé ar an litir chinnidh mholta i mí na Nollag 2022, ná ar thionchar an mhéid chinnidh atá le cur san áireamh sa litir sula n-eiseofar í. Luaigh RCPSPFNA gur ábhar reachtúil é an litir chinnidh idir an Roinn Sláinte agus FSS, nach mbaineann le HBOG, agus gurb é príomhfhocas HBOG ná bainistiú caiteachais sa bhliain.
- 18.23** Luaigh RCPSPFNA freisin, nuair a tháinig sé ar an eolas faoin difríocht idir an méid sa litir chinnidh agus an méid vótáilte i mí an Mhárta 2023, gur ardaigh sé a ábhair imní roinnt uaireanta le HBOG agus mar chuid de rannpháirtíochtaí déthaobhacha ina dhiaidh sin leis an Roinn Sláinte.

Tuarascáil na hOifige Buiséid Parlaimintí

- 18.24** Ceanglaítear ar FSS freagra foirmiúil a thabhairt ar litir chinnidh an Aire gach bliain mar aon le plean seirbhíse náisiúnta mionsonraithe. Leis sin, leagtar amach tosaíochtaí agus gníomhaíochtaí seachadta seirbhíse FSS don bhliain atá le teacht, agus an méid cinnidh/na méideanna cinnidh á chur/á gcur san áireamh.
- 18.25** In 2018, d'fhoilsigh an Oifig Buiséid Pharlaiminteach (PBO) páipéar faisnéise ar an gcaidreamh idir plean seirbhíse náisiúnta FSS agus an Vóta Sláinte.² Ba iad seo a leanas conclúidí an pháipéir sin *inter alia*:

- Tá an creat cuntasachta do chaiteachas faoi FSS don Dáil thar a bheith casta agus teicniúil agus chuirfeadh soiléiriú breise le ról maoirseachta na Dála.
- Is é an príomhriachtanas maidir le feabhas a chur ar an gcreat cuntasachta ná cé chomh héasca agus is féidir na taifid feidhmíochta, buiséadacha agus

¹ Athbhreithniú: Grúpa Formhaoirseachta an Bhuiséid Sláinte – Eanáir 2023.

² Plean Seirbhíse Náisiúnta FSS agus a Chaidreamh leis an Vóta Sláinte (Páipéar faisnéise 14 de 2018).

chuntasaíochta éagsúla a d'ullmhaigh FSS agus an Roinn Sláinte a chur i gcomparáid agus/nó a chomhcheangal.

- Is deacair torthaí na n-athruithe i gcuid amháin den chreat a chainníochtú agus a mheas mar gheall ar thuairisciú feidhmíochta agus airgeadais ar bhoinn éagsúla — Is í an phríomhdhifríocht ná an difríocht idir cuntasaíocht atá bunaithe ar fhabhruithe agus cuntasaíocht atá bunaithe ar airgead.
- Chun éifeachtúlacht fhormhaoirseacht na Dála ar an Vóta a mhéadú, ba cheart comhréiteach ar leithdháileadh ioncaim agus caiteachais an phlean seirbhíse náisiúnta leis na haguiníní táscacha a ghabhann leis na *Meastacháin Athbhreithnithe le haghaidh Seirbhísí Poiblí* a thíolacadh don Dáil mar chuid dá grinnschrúdú ar na *Meastacháin Athbhreithnithe* don Vóta.
- Is uirlis fhíor-riachtanach don lucht déanta beartas iad sonraí bainistíochta míosúla agus ráithiúla agus tuarascálacha feidhmíochta, agus ba cheart iad a tháirgeadh go rialta.

18.26 Cé nach bhfuil an leibhéal maoinithe atá le cur ar fáil do FSS — mar a fógraíodh sa litir chinnidh — leagtha amach go leithleach sna *Meastacháin Athbhreithnithe*, luadh sa pháipéar gur moladh athchóirithe é ailíniú na gclár sa Vóta ó bhí an *Tuarascáil Conside* ann in 2008 ar a laghad.¹ Luadh sa pháipéar ó PBO gurb amhlaidh, in éagmais aon ailínithe den sórt sin, a d'fheabhsódh tuairisciú a réitíonn an caiteachas reatha vótáilte le réimsí seirbhíse an phlean seirbhíse náisiúnta an creat cuntasachta do chaiteachas sláinte.

18.27 Mar fhreagra ar fhiosrúcháin ar na gníomhartha a rinneadh mar fhreagairt do thorthaí na hOifige Buiséid Parlaimintí, dúirt an Roinn an méid seo a leanas:

- Aithnítear go maith an ceanglas atá ar an gcóras sláinte caiteachas agus cúrsaí buiséadacha a thuairisciú ar bhealach níos trédhearcaí agus níos sorochtana, ach chuir córais oidhreacht tuairiscithe airgeadais FSS agus an chastacht fhoriomlán laistigh den chóras sláinte bac air sin.
- Cé go ndeachaigh an chéad chéim de Chóras Comhtháite Bainistíochta Airgeadais (IFMS) nua FSS beo i mí Iúil 2023, tógfaidh sé roinnt blianta sula mbeidh an córas curtha i bhfeidhm go hiomlán ar fud FSS.
- Bhí sé i gceist an Vóta Sláinte do 2024 a athstruchtúrú de réir línte tuairiscithe feidhmíochta ach b'éigean é sin a chur siar go dtí 2025 chun freastal ar thionchar na réigiún sláinte nua a bhí le tabhairt isteach ó 2025 ar aghaidh.
- Áirítear leis na *Meastacháin Athbhreithnithe* don Vóta Sláinte anois príomhtháscairí feidhmíochta táscacha mionsonraithe breise agus leithdháiltí maoinithe ar réimsí seirbhíse aonair.

18.28 Thug an Roinn agus FSS araon le fios go bhfuil roinnt línte caiteachais suntasacha ann a léirítear i bhfo-mhírchinn leithleacha i Vóta na Roinne; agus ar a soláthraíonn FSS sonraí don Roinn. Luaigh an Roinn go bhfuil sí i dteagmháil le FSS chun breathnú ar conas níos mó soiléireachta a bhaint amach maidir le plean seirbhíse náisiúnta FSS a nascadh leis na *Meastacháin Athbhreithnithe*.

18.29 Luaigh FSS freisin go gcuirfidh an IFMS, le himeacht ama, go dearfach leis an bpróiseas tuairiscithe.

¹ Staidéar ar shaincheistanna cuntasaíochta ar leith a bhaineann le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS), Meán Fómhair 2008.

Tuairimí na nOifigeach Cuntasaíochta

An Roinn Sláinte

- 18.30** Tá caidreamh leanúnach ag an Roinn le FSS agus le RCPSPFNA maidir le tuairisciú airgeadais ó FSS, lena chinntiú go dtugtar cuntas ceart ar airgead vótáilte agus go dtugtar an leibhéal ceart iniúchta dó. Leanfaidh an Roinn lena cuid oibre chun na próisis sin a fheabhsú.

FSS

- 18.31** Oibríonn FSS go dlúth leis an Roinn ar thimthriall tuairiscithe comhaontaithe, lasmuigh de struchtúr HBOG, chun faisnéis airgeadais thráthúil a sholáthar bunaithe ar fheidhmíocht reatha agus riachtanais airgid thirim. I gcaitheamh na tréimhse 2021 go 2022, chloígh FSS leis an socrú tuairiscithe sin formhór an ama; agus sa chás go raibh moilleanna tuairiscithe ann, bhain siad le saincheisteanna sonracha agus cuireadh in iúl go cuí iad. Freisin, le linn 2022, chuir FSS ath-réamhaisnéis rialta ar fáil agus bhí rannpháirtíocht fhairsing trí na próisis um leibhéal ionchais seirbhíse agus um an bplean seirbhíse náisiúnta.

An Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe

- 18.32** Cuimsítear leis an bpríomhchreat lena rialaítear an próiseas buiséadaithe agus bainistíochta caiteachais, a bhaineann le gach caiteachas poiblí, na meastacháin athbhreithnithe, na meastacháin fhorlíontacha agus an tAcht Leithreasa, a ndéanann an tOireachtas vótáil orthu ar fad. Is ábhar do Bhord FSS ráitis airgeadais bhliantúla FSS agus is é Oifigeach Cuntasaíochta na Roinne atá freagrach as cuntas leithreasa na Roinne Sláinte.
- 18.33** Tá próisis bhunaithe ann, lena n-áirítear HBOG, lena gcumasaítear rannpháirtíocht láidir idir RCPSPFNA, an Roinn Sláinte agus FSS chun monatóireacht agus rialú a dhéanamh ar chaiteachas sláinte. Díríonn na próisis sin ar mhonatóireacht agus rialú a dhéanamh ar an gcaiteachas an-suntasach agus an soláthar foirne an-suntasach san earnáil sláinte, agus braitheann siad ar thuairisciú cruinn, tráthúil agus trédhearcach ón Roinn Sláinte

Conclúidí

- 18.34** Faoin Acht Sláinte, 2004 (arna leasú), cinneann an tAire Sláinte (an tAire) na hacmhainní a bheidh ar fáil do FSS. Tá sé de cheangal ar an Aire toiliú a fháil ón Aire Caiteachais Phoiblí chun an méid maoinithe caipitil a bheidh le cur ar fáil do FSS gach bliain a chinneadh. Mar sin féin, ní cheanglaítear ar an Aire de réir an dlí toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí, nó aon aonáin nó próisis eile, a fháil chun maoiniú neamhchaipitil (athfhillteach) FSS a chinneadh, cé go bhfuil sé sin i bhfad níos mó ná an méid maoinithe caipitil.
- 18.35** Feidhmíonn na ceanglais reachtaíochta sin a bhíonn ag plé le hacmhainní FSS a chinneadh i gcomhar leis an bpróiseas leithreasaí agus meastachán de réir mar a chuirtear an maoiniú do FSS trí Vóta 38 Sláinte. Nuair a dhéanann an tOireachtas vótáil air, féadfaidh an Roinn Sláinte (an Roinn) na cistí a aistriú chuig FSS, trí íocaíochtaí deontais ar feadh na bliana de ghnáth.

- 18.36** Baineann an Roinn úsáid as córas atá bunaithe ar airgead tirim agus atá i bhfeidhm faoi láthair do na ranna rialtais agus a dhéanann cuntas ar idirbhearta na bliana, san fhormáid agus de réir na gcaighdeán cuntasafóchta a ordáíonn an tAire Caiteachais Phoiblí. Ní thugtar chun cuntais sa chóras sin ach na méideanna a íocadh faoi dheireadh na bliana.
- 18.37** Chomh fada le 2021, bhí na deontais a íocadh le FSS ón Vóta Sláinte ailínithe go hiomlán, tríd is tríd, leis an gcinneadh a leag an tAire Sláinte síos.
- 18.38** Déanann FSS cuntas ar a ioncam agus ar a caiteachas sa bhliain faoi chóras atá bunaithe ar fhabhruithe. Déantar ioncam a leithdháiltear nó a thuilltear agus caiteachas a tabhaíodh sa bhliain a thabhairt i gcuntas faoin gcóras sin, is cuma cathain a fhaightear nó a íoctar cistí.
- 18.39** Aithnítear i ráitis airgeadais FSS don bhliain 2022 an méid athfhillteach iomlán arna chinneadh ag an Aire de bheagnach €22.5 billiún mar chuid dá ioncam don bhliain. Faoi dheireadh na bliana 2022, b'ionann an t-airgead iarbhir a eisíodh ón Vóta Sláinte chuig FSS agus díreach os cionn €22 billiún — €438 milliún níos lú ná an méid a cuireadh ar áireamh i litir chinnidh mhí na Nollag ach ar aon dul go ginearálta le meastacháin fhaofa an Oireachtais.
- 18.40** Mar thoradh air sin, tá an glanioncam de €438 milliún nár íocadh le FSS faoi dheireadh na bliana 2022 ar áireamh mar fhéichiúnaí i ráitis airgeadais FSS do 2022. Is ionann an féichiúnaí iomlán atá aitheanta ag FSS agus €464 mhilliún, lena n-áirítear €25 mhilliún atá dlite i leith 2021.
- 18.41** Ní chuimsíonn ráiteas faoi staid airgeadais an Vóta Sláinte an dliteanas sin, ag teacht le forálacha dlíthiúla maidir le leithreasú bliantúil an Oireachtais ar mhaoiniú vótáilte.
- 18.42** B'ionann an caiteachas a tabhaíodh agus a cuireadh de mhuipear ar ráitis airgeadais FSS agus €23.4 billiún. Tar éis ioncam acmhainne dílse agus easnamh na bliana roimhe sin a chur san áireamh, ba é an t-easnamh oibriúcháin don bhliain ná €185 mhilliún.
- 18.43** Ag deireadh 2022, b'ionann easnamh carntha FSS agus €1.24 billiún — €838 milliún de a fuair sé le hoidhreacht nuair a bunaíodh é le haghaidh caiteachas údairithe arna thabhu ag na boird sláinte a bhí ann roimhe. I ndeireadh na dála, beidh maoiniú ag teastáil ó FSS chun freastal ar an dliteanas mar go bhfuil an caiteachas tabhaithe cheana féin.
- 18.44** In ainneoin leibhéal an idirchaidrimh idir RCPSPFNA, an Roinn agus FSS, trí bhíthin chruinnithe HBOG go háirithe, ní raibh sé ar eolas ag RCPSPFNA go dtí mí an Mhárta 2023 gur sháraigh an leithdháileadh do 2022 a leagadh amach sa litir chinnidh chuig FSS an méid a d'fhormheas an tOireachtas.
- 18.45** Tá ailíniú níos fearr idir plean seirbhíse náisiúnta FSS agus an Vóta Sláinte ina mholadh le haghaidh athchóirithe ó foilsíodh *Tuarascáil Considine* in 2008. Mhol PBO freisin feabhsuithe agus ailíniú níos fearr ar na córais bhuiséadaithe agus tuairiscithe in 2018.
- 18.46** Bhí tionchar go dtí seo ag córais oidhreachta tuairiscithe airgeadais FSS agus ag castacht fhoriomlán an chórais sláinte ar thuairiscíú caiteachais agus ar chúrsaí buiséid ar bhealach níos trédhearcaí agus níos sorochtana. Táthar ag súil go gcuirfead feabhas ar an bpróiseas tuairiscithe le rolladh amach an Chórais Chomhtháite Bainistíochta Chomhtháite nua de chuid FSS.

- 18.47** Cé go bhfuil an córas comhtháite á chur i bhfeidhm, tá athbhreithniú ar struchtúr an Vóta á phleanáil do mheastachán 2025 chun ailíniú níos fearr a bhaint amach idir plean seirbhíse náisiúnta FSS agus an Vóta Sláinte.